

RELATORIO APROBADO POLO CONGRESO SECTORIAL DE VACÚN DE CARNE

INTRODUCCIÓN.

A ninguén se lle escapa que o sector de carne de vacún ten unha gran importancia en Galiza, tanto en canto á produción final agraria, como ao número de explotacións existentes ou á ocupación do territorio.

A esta transcendencia hai que engadir que é a actividade clave e de máis importancia nas zonas de montaña máis difíciles, así coma nas máis deprimidas e máis castigadas polo despoboamento de todo o País.

En terceiro lugar, e non menos importante, é que é onde quedan a maioría das explotacións tradicionais, as máis sostibles e as máis axeitadas á realidade de Galiza, polo tanto as mellor preparadas para poñer en valor os nosos recursos naturais e polo tanto, para botar a andar políticas que vaian no camiño da soberanía alimentaria..

Con estes antecedentes queda claro que para o Sindicato Labrego Galego este é un sector estratéxico no que debemos traballar para conseguir manter nel o maior número posible de explotacións así como para garantir unha vida digna as persoas que traballan nelas.

ANÁLISE DA SITUACIÓN DO SECTOR.

1.- Infraestrutura e produción.

No tocante á súa estrutura, o sector perdeu explotacións de maneira significativa nos últimos anos, aínda que como contrapartida apareceron novas explotacións dedicadas a esta actividade, que proveñen da reconversión de outros sectores, principalmente o vacún de leite. Non obstante o saldo é negativo e Galiza xa non chega á barreira das 15.000 explotacións.

Tamén diminuíu lixeiramente o número de vacas, aínda que Galiza segue tendo máis de un cuarto do total das nutrices do estado.

A conclusión lóxica, é que a produción final de carne de vacún en Galiza ven decrecendo dende a metade da pasada década, debido tamén á baixa de cebo industrial provocada pola aplicación do desacoplamento en unha actividade de reducida rendibilidade.

2.- Características das explotacións.

As explotacións de vacún de carne de Galiza, son, na súa inmensa maioría, explotacións con vacas nutrices, extensivas, sostibles e familiares. En canto á persoas que as dirixen, son maioritariamente gandeiros e gandeiras a título principal, aínda que moitas están compatibilizadas con outra actividade familiar fora da explotación, e moitas delas están baixo titularidade de mulleres. Para o Sindicato Labrego Galego todas estas formas de titularidade son necesarias e importantes, xa que contribúen a fixar poboación no medio rural e a manter a actividade agraria, ao mesmo tempo que axudan a garantir a renda familiar.

Tendo en conta estas características tanto en canto a modelo agrario como á función social que cumpren, moito na liña da nosa organización, é polo tanto o noso deber defender a viabilidade e o futuro de todas as explotacións que quedan.

3.- Axudas.

Este sector foi un dos primeiros en ser vítima das políticas comunitarias enmarcadas dentro das directrices da OMC de desmantelamento de prezos nos mercados, así dende primeiros anos da década dos 90 do pasado século, comezou a redución sistemática de prezos, a política de importacións con decrecementos arancelarios e mercado mundial, e a cambio instaurouse, inicialmente unha prima de vaca nutriz e despois fóronse engadindo outras. Esta política provocou que a produción de carne de vacún a prezos de mercado, non cubra tan sequera os custos de produción, feito que significa que a renda destas explotacións é impensable sen as axudas. Podemos afirmar que se as axudas desapareceran, desaparecerían con elas esta actividade no País.

Polo tanto, a defensa das axudas, en todas as súas modalidades, é clave para garantir a renda e a viabilidade das explotacións de carne de vacún. Vistas unha por unha ao obsérvanse as seguintes realidades:

a) Axudas PAC.

As sucesivas reformas foron tirando sempre por elas á baixa, ademais as últimas introduciron o desacoplamento da produción, agás nas de vaca nutriz, o que obrigou, coa instauración do pagamento único, e con uns dereitos de pagamento único moi reducidos, a xestionar unha grande cantidade de superficie para non perder axuda, cousa que ás veces é moi difícil, debido á dificultade que existe para acceder á terra en moitas partes de Galiza.

b) Indemnizacións Compensatorias de Montaña (ICM).

Estas axudas que se daban a case todas as explotacións situadas en zonas desfavorecidas e de montaña, están a volveirse cada vez máis restritivas. Nos últimos anos estableceuse un sistema de puntuación que deixa fora da axuda cada ano máis explotacións, e ademais ás explotacións máis delicadas, que son as que menos puntos teñen.

c) CES:

Esta liña de axudas, (antes agroambientais) non se aplicou en Galiza ate mediados da pasada década, e foron moi poucas as explotacións que se beneficiaron dela, ben por falta de información, ben por reticencias a asumir compromisos e sobre todo polas restricións que se puxeron dende a propia Administración Autonómica. Coa entrada do novo plan de desenvolvemento rural convertéronse no CES, que chegou a un maior número de explotacións pero incrementando as dificultades, xa que instaura maior número de compromisos e obriga a unha burocracia inasumíbel por moitas explotacións, xa que a axuda está pensada máis en función do traballo burocrático dos gabinetes técnicos que do control medioambiental da actividade agraria, que é ao que deberían ir destinadas. Isto provoca tamén que boa parte da axuda se perda polo

camiño en pagar traballos absolutamente innecesarios para a actividade das explotacións.

4.- A nosa postura de cara á futura política agraria.

No Sindicato Labrego Galego seguimos defendendo que a renda agraria das explotacións de vacún de carne tamén debe vir, principalmente, pola vía de uns prezos xustos que cubran os custos de produción incluíndo nestes o traballo das persoas da explotación.

O noso mercado, Europa, é un mercado deficitario en carne de Vacún dende fai varios anos.

Opoñerémonos polo tanto a todas as políticas deseñadas en función da OMC e dos agronegocios consistentes en mundializar os mercados, nas reducións arancelarias e nas importacións/exportacións indiscriminadas. Contrariamente a isto defendemos a permanencia dos aranceis para protexer os nosos mercados, e o control das importacións, impedindo a importación de carne producida en condicións que aquí non serían toleradas, ou que non pasen controis que na Europa terían que pasar.

Defenderemos que a nova PAC reserve os mercados europeos para os produtores e produtoras europeas e a prezos europeos.

Para acadar prezos europeos será preciso crear interprofesionais que fixen prezos mínimos e garantan estabilidade neste prezo ó longo do tempo.

En canto ás axudas, non podemos permitir que sigan no camiño da redución. Isto está en clara contradición coas actuais pretensións de reforma da PAC na que se pretende conxelar o orzamento, un orzamento pensado para unha Unión Europea de 15 países, e aplicalo á actual UE de 27 países; polo tanto esta proposta non nos vai servir, nós queremos que as axudas no futuro cumpran as seguintes condicións:

- Ningunha redución para as explotacións agrarias familiares e extensivas e as que non acaden o nivel medio de renda.
- Manter as axudas acopladas á actividade.
- Si se sigue pagando por vacas nutrices, que os pagos sexan por vaca presente na explotación e non por dereitos históricos.
- Manter as ICM para todas as explotacións situadas nesas zonas que teñan actividade
- Que as axudas destinadas a fomentar prácticas ambientais respectuosas co medio se destinen realmente a ese control e a esa práctica e non á práctica burocrática e á xustificación de dependencia dos gabinetes técnicos.
- Que o global das axudas non se vexa reducido, cando menos nas explotacións extensivas inferiores a 100 vacas por UTA.

Estas son as nosas propostas a nivel de políticas europeas, pero tamén temos que intentar que as administracións máis próximas defendan estas posturas nos ámbitos

européus. Ademais, ao seu nivel, hai moitas deficiencias que poden incidir na renda das explotacións: as ganderías extensivas de Galiza, seguen precisando políticas destinadas a dotalas de unha base territorial suficiente. É vergoñento que cada vez queden menos explotacións e que as que quedan non vexan incrementada a súa base territorial, mentres vemos como decrece a Superficie Agraria cada vez que hai cambios na lexislación de Ordenación do Territorio. Os usos gandeiros nos montes veciñais en man común serán prioritarios a outras actividades. Ningunha outra activade poderá restar dereitos históricos ás explotacións e, en calquera caso, deberá ser compatible coa gandería. Así, a lexislación que se promova en materia de montes veciñais en man común, terá que defender tres cuestións básicas: a non privatización deste montes, priorizar a produción de alimentos sobre outras producións e que as axudas ás comunidades estean vinculadas ás explotacións agrarias.

Outro vello problema, moitas veces reivindicado no sector é o da garantía da obxectividade dos matadoiros nos temas de clasificación e sobre todo das pesadas. O SLG leva tempo tentando que se inspeccionen e se precinten as básculas dos matadoiros de xeito que non sexan manipulábeis, pero, debido a interferencias entre consellerías aínda non foi posible, pero seguirá a ser un dos nosos obxectivos. Demandamos que a competencia sobre o control das pesadas sexa da Consellería de Medio Rural, a traveso do seu departamento de industrias agrarias e alimentarias. Do mesmo xeito demandamos que se dispoñan os procedementos e medios necesarios para que exista un control público das mesmas.

Nos últimos anos ademais vimos como as nosas explotación foron, en moitos casos, vítimas de grandes perdas debidas á vacina da lingua azul. É curioso que, mentres as perdas ocasionadas pola enfermidade foron case nulas, foron cuantiosas as provocadas pola vacina. O SLG defende a libre vacinación, e para facelo seguiremos integrados na Plataforma pola Libre Vacinación do Gando, constituída a nivel de Estado no verán de 2010, pese a termos conseguido coa loita social que na Galiza, a vacina da lingua azul, sexa xa voluntaria.

Outro problema é a privatización a que a Xunta nos está acostumando nos últimos tempos, exemplificado nos seguintes puntos:

- Identificación do gando. A posibilidade de que sexa o propio gandeiro ou gandeira quen identifique os seus animais é positiva, pero non hai que esquecer que hai moita xente que non sabe ou non pode (porque non teñen acceso a internet) facelo, véndose na obriga de pagar un servizo que dende o sindicato entendemos que debe ser público. Outra opción é chamar o centro de información o agro galego (012) co que moitas veces é imposible contactar pagando igualmente a chamada.
- Servizo de lavado e desinfección de vehículos para o transporte de animais que dende fai máis dun ano ten que ser costeado polos gandeiros e gandeiras.
- A Lei de Augas de Galicia, que entrou en vigor o 18 de xaneiro de 2011 e que supón a privatización de todas as augas de Galicia, sendo obrigatorio pagar polo seu usos ademais de pola contaminación que se faga nas explotación por fertilizantes, pesticidas, etc.

5.- O noso traballo na I.X.P. "Terneira Galega".

Dende o SLG sempre defendemos a diferenciación de calidades como unha estratexia de comercialización. Pensamos que ten que haber unha clara diferenza entre o cebo

de explotacións familiares tradicionais e o cebo industrial, por iso a defensa da “Suprema” de Tenreira Galega como marca destas explotacións nos pareceu dende sempre o máis correcto.

Dende este ano ademais haberá unha diferenciación especial para a carne de Rubia Galega dentro da suprema; agora o importante é facer chegar ao/á consumidor/a a información de todas estas diferenciacións. Esta parte foi sempre a materia pendente da IXP.

Sendo conscientes que Ternera nunca vai ser a nosa marca exclusiva (das ganderías tradicionais), xa que tamén inclúe dentro da IXP o cebo non tradicional; pero “Suprema” é a única marca á nosa disposición para diferenciar as nosas excelentes calidades e pensamos que debemos seguir defendéndoa.

No pasado ano reformouse o regulamento da identificación e, unha vez máis, tivemos que enfrontarnos para defender dentro da indicación a implantación das nosas razas autóctonas, sen que iso significará eliminar do censo de Ternera moitas explotacións que aínda non teñen toda a súa gandería autóctona.

Sabemos que é preciso defender as nosas razas, pero tamén as nosas explotacións, e parécenos que hai posibilidades de compatibilizar as dúas cousas dándonos prazo no tempo, así o propuxemos e así o seguiremos defendendo.

A este respecto agardamos que dende ACRUGA e as asociacións de razas autóctonas se sexa capaz de aportar liñas xenéticas que se adapten ás condicións e ás esixencias das explotacións que temos.

Tamén tivemos que opoñernos á proposta de que o cebo de Ternera Suprema se ampliara ate os 12 meses, xa que os becerros que se ceban ate estas idades non son os das explotacións tradicionais, senón os do cebo industrial, e parécenos que o cebo industrial non debe poder acceder á marca de Suprema.

Outro aspecto que temos que mellorar no aspecto da comercialización, e de colaboración con esta Indicación é a carencia estacional de oferta de becerros, o que provoca que TG sexa capaz de abastecer o mercado agás en algunha época do ano debido a que a maioría das explotacións evitan os nacementos no verán e concéntraos no outono - inverno

6.- Outras reivindicacións.

Outra reivindicación histórica do Sindicato foi a da trazabilidade. Actualmente existe a trazabilidade xeográfica xa que se pode saber en que explotación foi cebado, pero non existe a diferenciación que nós sempre reivindicamos entre cebo tradicional e cebo industrial, o que significa que os canais que non se vendan como “Suprema” non van ter diferenciación no mercado respecto do cebo industrial.

Outro tema que ultimamente temos algo esquecido, por supoñer que estaba superado, é o da utilización de fariñas cárnicas. Como se volve a estar falando do seu uso, teremos que seguir opoñéndonos a este ao mesmo tempo que o facemos da utilización dos transxénicos.